

2016-10-26

YTTRANDE

Bygglövsenheten
Nacka kommun

Yttrande angående ansökan om rivningslov för skärmtak i Finntorp, Sicklaön 105:1, Nacka kommun

Bakgrund

Ansökan om rivning har inkommit avseende ett skärmtak tillhörande bensinmacken i Finntorp centrum.

Finntorp centrum är utpekad i kommunens kulturmiljöprogram som antogs av kommunstyrelsen 2011. Området är därmed att betrakta som en särskilt värdefull miljö enligt 8 kap 13 § plan- och bygglagen. I kulturmiljöprogrammet är bensinstationen särskilt utpekad som kulturminne. I programmet står vidare "Ett bevarande av den f.d. bensinstationen skall eftersträvas" och att "bensinmacken behålls och att varsam upprustning eftersträvas".

Historik

Finntorp centrum byggdes 1951-1957 efter ritningar av arkitekterna Bengt Karlsson och Erik Lindberg på HSB:s arkitektkontor. Bostadsområdet är ett fint exempel på 1950-talets stadsplaneideal med den terränganpassade planeringen och den omsorgsfullt utformade yttre miljön, variationen i byggnadstyper samt arkitekturen med fokus på gedigna material och hantverksmässigt byggande.

Vid torget finns en bensinmack med ett tidstypiskt skärmtak som, tillsammans med servicelokaler runtomkring, vittnar om en bilburen livsstil med lättillgänglig service för bilisterna. Det lokala centrat med biograf, kafé liksom bensinstationen är idag klassiska och ofta uppskattade symbolbärare för femtiotalets tidsanda.

Kulturhistoriskt värde och synpunkter

Finntorps centrum har särskilt höga kulturhistoriska värden tack vare sin välbevarade tidstypiska bebyggelse, och är en betydelsefull, historisk "milstolpe" i Nacka kommuns

utveckling. Det lokala centralt med kafé, biograf och intilliggande bensinmack var viktiga grundpelare i femtiotalets centrumområden. I Finntorp finns detta ännu bevarat, därtill välbevarat och tydligt avläsbart. Bensinstationen speglar modernismens bebyggelse och tidsanda. Bilismen var en viktig del av utvecklingen kring 1950-talets mitt. Av den anledningen är det angeläget att även denna typ av bebyggelsekategori bevaras och skyddas. Mackens skärmtak är en fundamental del av anläggningen. En rivning av skärmtaket skulle leda till förvanskning av den särskilt värdefulla miljön.

Den 18 september 2013 beslutade miljö- och stadsbyggnadsnämndens att en förtätning av Finntorp är lämplig att *pröva i en planprocess*. Ett positivt planbesked innebär inte att förslaget beviljats, det innebär endast att kommunen ska inleda ett planarbete. Det är i samband med planprocessen som avvägningar görs mellan olika intressen. Åtgärder skall i denna process prövas mot plan- och bygglagen. Ett beslut om planbesked skall därför inte uppfattas som ett slutligt ställningstagande från kommunens sida.

Bostadsrättsföreningen Bergängen har den 22 januari 2015 låtit meddela att de inte avser att gå vidare med planläggning trots det positiva planbeskedet.

Sammanfattningsvis bedöms macken med tillhörande skärmtak bevara särskilt höga kulturhistoriska värden enligt 8 kap 13§ plan – och bygglagen. En rivning av skärmtaket innebär förvanskning av den kulturhistoriskt värdefulla miljön. Rivningslov bör därför avstyrkas. Ett bevarande av macken och bostadsbyggande behöver inte stå i strid med varandra. Snarare bör macken bevaras för att ge särskilda kvalitéer; en tydlig identitet, tidsdjup och karaktärsdrag i stadsbilden.

I tjänsten

Maria Legars
Kommunantikvarie